

АВТОМАТИЗОВАНА НАВЧАЮЧА СИСТЕМА на базі електронно обчислювальної машини /ЕОМ/ – комплекс програмно-технічних і навч. метод. засобів, які сприяють активній індивідуальній пізнавальній діяльності учня на основі програмного керування цією діяльністю. Часто спонукають учня використовувати для розв'язання свого навч. завдання обчислювальні, інформаційні, моделюючі засоби ЕОМ. Праця з А. н. с. нагадує діалог з педагогом-репетитором, достатньо ерудованим у предметній галузі, яка вивчається. Причому діалог може вестись природною мовою без будь-якого додаткового кодування, характерного для примітивніших технічних засобів навчання. А. н. с. бувають спеціалізовані, призначені для вивчення одного якогось предмета, і універсальні, що дають змогу ефективно вивчати кілька предметів. Із спеціалізованих А. н. с. сценарій навчання звичайно пишеться однією із штатних мов програмування – БЕЙСІКу, ФОРТРАНі, ПЛ-1 тощо, тоді як універсальні А. н. с. мають спец. мову програмування сценаріїв навчання, що значною мірою полегшує створювати програми управління пізнавальною діяльністю.

Сучасна універсальна А. н. с. складається з таких осн. функціональних підсистем: бібліотека прикладних програм управління пізнавальною діяльністю учня; процесор спец. мови програмування, якщо автори пишуть вказані прикладні програми; архів – підсистема, що збирає дані про навчання кожного учня за відповідними прикладними програмами і здійснює їх первинну обробку, а також повідомляє ці дані викладачеві, який веде заняття за допомогою А. н. с.; підсистема сервісу, яка допомагає адміністраторові чи диспетчерові А. н. с. реєструвати прикладні програми користувачів А. н. с., одержувати на алфавітно-цифровому друкуючому пристрої /АЦДП/ дані про функціонування системи тощо; підсистема спілкування та управління, що забезпечує доступ користувачів до різних компонентів і здійснення взаємодії між цими компонентами. А. н. с. розвиваються на основі серійних засобів обчислювальної техніки всіх класів великих, малих і персональних ЕОМ.

Нині А. н. с. розглядаються як один з компонентів комп'ютерної технології навчання, що включає також текстові і графічні редактори, інформаційні системи навч. призначення, експертні системи тощо. Учень може працювати з А. н. с. як індивідуально, так і в умовах класу автоматизованого навчання /кабінету інформатики/, обладнаного терміналами чи персональними ЕОМ.

С. Гончаренко.